

ČESKÁ REPUBLIKA

ROZSUDEK JMÉNEM REPUBLIKY

Krajský soud v Ústí nad Labem - pobočka v Liberci, rozhodl v senátu složeném z předsedkyně Mgr. Lucie Trejbalové a soudců Mgr. Karolíny Tylové, LL.M. a JUDr. Pavla Vacka v právní žalobkyně: **Ing. J.R.**, trvale bytem ■■■, adresa pro doručování K. 87/3, L., proti žalovanému: **Magistrát města Liberec**, se sídlem Dr. Edvarda Beneše 1, Liberec, o žalobě na ochranu před nezákonným zásahem,

t a k t o :

- I. Žaloba se zamítá.
- II. Žádný z účastníků nemá právo na náhradu nákladů řízení.

Odůvodnění:

Žalobkyně je vlastníkem bytové jednotky v domě č. p. 87 na pozemku p. č. 944/1, v k. ú. Liberec a garáže na pozemku p. č. ■■■ v k. ú. Liberec. Tyto nemovitosti sousedí s pozemky společnosti ■■■, a.s. (dále též „stavebník“) p. č. ■■■, ■■■, ■■■, ■■■ a ■■■, vše v k. ú. Liberec, na nichž společnost ■■■, a.s. staví nový bytový dům na základě stavebního povolení vydaného Magistrátem města Liberec, stavebním úřadem (dále jen „stavební úřad“) ze dne 18. 3. 2013, č. j. SURR/7130/107046/12-Ře, CJ MML 041705/13, potvrzeného v odvolacím řízení rozhodnutím Krajského úřadu Libereckého kraje ze dne 29. 8. 2013, sp. zn. OÚPSŘ 213/2013 - 330 - rozh.

Dne 25. 1. 2016 se žalobkyně obrátila na stavební úřad s tím, že společnost ■■■, a.s. provádí stavbu v rozporu se závaznými stanovisky dotčených orgánů. Tvrdila, že nejsou splněny podmínky ochrany kořenů a kůry stromů a silnice Komenského a přilehlý chodník jsou znečišťovány hlínou na kolech aut, která vyjíždějí ze staveniště. Žádala o vyrozměnění o přijatých opatřeních.

Dne 9. 2. 2016 žalobkyně požádala stavební úřad o prošetření podnětu ve věci dřevin, zopakovala, že stavebník nedodržuje podmínky stanovené v územním rozhodnutí a stavebním povolením ve vztahu k dřevinám.

V podání ze dne 19. 2. 2016 žalobkyně tvrdila, že stavebník nepostupuje dle projektové dokumentace a stavbu umísťuje na pozemku odlišně od územního rozhodnutí a stavebního povolení, a žádala, aby stavební úřad v provádění neoprávněných stavebních prací stavebníku zabránil.

Dne 9. 3. 2016 žalobkyně adresovala stavebnímu úřadu další stížnost na společnost [REDAKCE], a.s., v níž uvedla, že stavebník staví v rozporu se stavebním povolením, kde je uvedeno, že výkopové práce nesmí být prováděny od 1. 11. do 31. 3. Stavebník přesto od počátku ledna 2016 výkopové práce provádí, a přestože na tuto skutečnost žalobkyně několikrát upozorňovala, k žádnému pozastavení stavebních prací nedošlo.

Na stížnost žalobkyně ze dne 25. 1. 2016 reagoval stavební úřad vyrozuměním ze dne 22. 2. 2016. Informoval žalobkyni o tom, že její stížnost byla postoupena věcně příslušným odborům. Odbor správy veřejného majetku konstatoval, že byly z jejich strany provedeny kroky ke zlepšení situace, pokud jde o čistotu komunikací za daných klimatických podmínek. Odbor životního prostředí provedl kontrolu na místě a konstatoval, že ke dni 8. 2. 2016 nebylo zjištěno poškození dřevin, tudíž nebyl shledán důvod k zahájení řízení pro porušení zákona č. 114/1992 Sb., o ochraně přírody a krajiny (dále jen „zákon o ochraně přírody a krajiny“).

Dne 25. 2. 2016 reagoval vedoucí odboru životního prostředí na podání žalobkyně ze dne 9. 2. 2016, ve kterém žádala o prošetření podnětu ve věci stavební činnosti společnosti [REDAKCE], a.s. ve vztahu k dřevinám. Konstatoval, že bylo provedeno šetření na místě a nebylo zjištěno porušení zákona o ochraně přírody a krajiny, které by odůvodňovalo zahájení řízení z moci úřední.

Žalobkyně nepovažovala vyřízení stížností žalovaným za řádné a proto se dne 13. 3. 2016 obrátila na Krajský úřad Libereckého kraje. Žádala o prošetření nečinnosti stavebního úřadu ve věci svých podnětů ze dne 25. 1. 2016, 9. 2. 2016 a 11. 3. 2016. Tvrdila, že stavebník dále staví v rozporu se závaznými podmínkami stavebního povolení. Mimo jiné uvedla, že stavebník staví stavbu na jiném místě, než je uvedeno v projektové dokumentaci. Krajský úřad Libereckého kraje na podnět žalobkyně reagoval písemností ze dne 11. 4. 2016, v níž žalobkyni sdělil, že se v daném případě o nečinnost stavebního úřadu nejedná, neboť stavební úřad se podnětem žalobkyně ze dne 25. 1. 2016 zabýval a učinil k němu závěry, o kterých byla žalobkyně informována písemností ze dne 22. 2. 2016. Podnět ze dne 9. 2. 2016 byl předmětem samostatného šetření Magistrátu města Liberec, odboru životního prostředí. Tento orgán nezjistil porušení zákona o ochraně přírody a krajiny a proto ve věci nezahajoval žádné řízení z moci úřední, o čemž byla žalobkyně informována písemností ze dne 25. 2. 2016. K podnětu žalobkyně ze dne 11. 3. 2016 Krajský úřad Libereckého kraje uvedl, že v současné době k němu u stavebního úřadu stále ještě probíhá šetření (dosud neuplynula zákonná 30 denní lhůta k jeho vyřízení).

Dne 12. 4. 2016 stavební úřad reagoval na podání žalobkyně ze dne 9. 3. a 11. 3. 2016.

Uvedl, že odbor životního prostředí opakovaně prověřil místo stavby ve vztahu k dřevinám a nezjistil porušení zákona o ochraně přírody a krajiny, které by odůvodňovalo zahájení řízení z moci úřední. Současně byl prověřen podnět žalobkyně z hlediska zákona č. 185/2001 Sb., o odpadech a změně některých zákonů, také při této prověrce nebyly shledány důvody k zahájení správního řízení z moci úřední. Dle odboru dopravy, oddělení silničního a dopravního nedošlo ani k porušení zákona č. 13/1997 Sb., o pozemních komunikacích, z příložené fotodokumentace nevyplývá, že by došlo k nepovolenému zvláštnímu užívání místních komunikací Komenského nebo Tyršova za účelem provádění výkopových prací v termínu od 1. 11. do 31. 3. následujícího roku.

Dne 18. 6. 2016 žalobkyně podala u zdejšího soudu žalobu na ochranu před nezákonným zásahem, který spatřovala zejména v tom, že stavební úřad nevydal výzvu k bezodkladnému zastavení prací na novostavbě a nezahájil řízení podle § 129 zák. č. 183/2006 Sb., o územním plánování a stavebním řádu (dále jen „stavební zákon“), o nařízení odstranění stavby, přestože byl žalobkyní opakovaně upozorňován na skutečnost, že stavebník staví v rozporu se stavebním povolením.

K podané žalobě se vyjádřil žalovaný, který uvedl, že prošetření podaných stížností považuje za dostatečné. Odkázal na písemné odpovědi ze dne 22. 2. 2016 a 12. 4. 2016 zaslané žalobkyni. Žalovaný připustil, že stížnost ze dne 19. 2. 2016 byla stavebním úřadem vyřízena až po podání žaloby sdělením ze dne 22. 6. 2016. V tomto sdělení stavební úřad konstatoval, že z dokladů předložených dne 23. 2. 2016 při kontrolním šetření na místě stavby a pořízené fotodokumentace nevyplynula žádná zjevná odchylka od projektové dokumentace a nebyl tudíž shledán relevantní důvod k okamžitému zásahu dozorového orgánu. Dne 21. 6. 2016 byla provedena další ověřovací obhlídka na místě a orientační měření laserovým dálkoměrem, byly porovnány GPS souřadnice z předloženého vytyčovacího protokolu s údaji GPS digitální katastrální mapy a ověřené projektové dokumentace uložené na stavebním úřadu a opět nebyla zjištěna viditelná odchylka.

Dne 30. 9. 2016 stavební úřad své vyjádření doplnil tak, že další kontrolní prohlídka, při níž se potvrdila informace o posunu stavby, proběhla dne 6. 9. 2016. Stavební úřad dále uvedl, že dne 22. 9. 2016 obdržel zákres do mapy katastru nemovitostí, který vyhotovil autorizovaný geometr a který stavební úřad vyhodnotil tak, že došlo nejen k posunu stavby, ale i ke změně tvaru budovy a změně její vnitřní dispozice. Dne 26. 9. 2016 bylo vydáno oznámení o zahájení řízení o odstranění stavby jako celku, neboť vzhledem ke stavebně konstrukčním důvodům (stavba je prefabrikovaný skelet), není možné provést odstranění pouze části stavby a doplnění stavby do funkčního celku. Řízení o odstranění stavby bylo zároveň přerušeno, protože stavebník požádal o dodatečné povolení stavby. Dne 30. 9. 2016 byla vydána výzva k bezodkladnému zastavení prací, stavební úřad však souhlasil s provedením nezbytných prací vzhledem k předpokládanému déletrvajícimu zakonzervování stavby.

Na vyjádření žalovaného reagovala žalobkyně písemností doručenou zdejšímu soudu dne 10. 10. 2016. Žalobkyně namítala, že stavebník nadále velmi intenzivně pokračuje ve výstavbě a rozhodně se nejedná o nutné zabezpečovací práce ani zakonzervování stavby. Dále uvedla, že z žádné z listin, které jí byly soudem zaslány, neplyne, že stavba byla skutečně zastavena. Žalobkyně zdůraznila, že stavební úřad svou záměrnou nečinností nechal

neoprávněnou stavbu vzniknout a nedostál tak své povinnosti vykonávat dohled nad dodržováním zákonů.

Předmětem soudního řízení je žaloba na ochranu před nezákonným zásahem žalovaného podle § 82 a násl. zákona č. 150/2002 Sb., soudního řádu správního (dále jen „s. ř. s.“).

Krajský soud přezkoumal v řízení podle části třetí, hlavy druhé, dílu třetího, § 82 a násl. s. ř. s., aktivní i pasivní legitimaci účastníků řízení ve smyslu § 82 a § 83 s. ř. s. a přípustnost žaloby a dospěl k závěru, že žaloba je přípustná. Aktivní legitimace podle § 82 s. ř. s. svědčí každému, kdo tvrdí, že byl přímo zkrácen na svých právech zásahem správního orgánu. Určující skutečností pro vyslovení závěru o existenci aktivní legitimace na straně žalobce je tedy fakt tvrzení přímého zkrácení na právech zásahem správního orgánu, nikoli skutečnost, že k přímému zásahu do práv žalobce skutečně došlo. Posouzení, zda úkon správního orgánu může být pojmově nezákonným zásahem, pokynem nebo donucením ve smyslu § 82 s. ř. s., je otázkou důvodnosti žaloby (součástí rozhodnutí ve věci samé), nikoliv otázkou existence podmínek řízení dle § 46 odst. 1 písm. a) s. ř. s. (srov. rozsudek Nejvyššího správního soudu ze dne 16. 12. 2008, č. j. 8 Aps 6/2007 - 247, publikovaný pod č. 1779/2009 Sb. NSS, všechny rozsudky Nejvyššího správního soudu jsou dostupné na www.nssoud.cz). Pokud jde o legitimaci pasivní, § 83 s. ř. s. stanoví, že žalovaným je správní orgán, který podle žalobního tvrzení provedl zásah. O identifikaci žalovaného není v souzené věci sporu, spornou není ani skutečnost, že jde o správní orgán. I tato podmínka řízení je splněna. Současně je zřejmé, že žalobkyně neměla k dispozici ani žádný prostředek ochrany ve smyslu § 85 s. ř. s. Stížnost dle § 175 zákona č. 500/2004 Sb., správního řádu, takovýmto prostředkem být nemůže (srov. např. rozsudek Nejvyššího správního soudu ze dne 17. 12. 2010, č. j. 4 Aps 2/2010 - 44, publikovaný pod č. 2339/2011 Sb. NSS). Soud tedy přistoupil k meritornímu projednání žaloby.

Dne 11. 10. 2016 proběhlo ve věci ústní jednání, při kterém soud dle § 95 o. s. ř. ve spojení s § 64 s. ř. s. připustil změnu petitu žaloby. Žalobkyně se před soudem nadále domáhala toho, aby soud deklaroval, že zásah spočívající v nezahájení řízení o odstranění stavby byl v době podání žaloby nezákonný, aby žalovanému uložil vyzvat stavebníka k bezodkladnému zastavení prací a aby deklaroval, že zásah spočívající v tom, že žalovaný nezabránil stavebníkovi v provádění výkopových prací od 1. 11. 2015 do 31. 3. 2016, byl nezákonný. K prokázání svého tvrzení, že stavební práce nadále pokračují, žalobkyně navrhovala provést důkaz stavebním deníkem stavby, záznamem a fotodokumentací Městské policie Liberec ze dne 25. 9. 2016 a 28. 9. 2016 a fotografiemi, které žalobkyně soudu zaslala, včetně aktuální fotografie ze dne 9. 10. 2016. Návrh na provedení těchto důkazů soud zamítl, protože jejich provedení považoval pro posouzení důvodnosti žaloby za nadbytečné.

Nejvyšší správní soud setrvale judikuje, že předpokladem pro poskytnutí ochrany před nezákonným zásahem správního orgánu je kumulativní naplnění šesti podmínek: žalobce musí být přímo (1. podmínka) zkrácen na svých právech (2. podmínka) nezákonným (3. podmínka) zásahem, pokynem nebo donucením („zásahem“ správního orgánu v širším smyslu) správního orgánu, který není rozhodnutím (4. podmínka), a byl zaměřen přímo proti němu nebo v jeho důsledku bylo proti němu přímo zasaženo (5. podmínka). Původně další (6. podmínka), a to, že zásah nebo jeho důsledky musí trvat nebo musí hrozit opakování zásahu, byla novelou s. ř. s. provedenou zákonem č. 303/2011 Sb., s účinností od 1. 1. 2012

vypuštěna; žalobce se může domáhat nyní i určení toho, že zásah nezákonný byl, tedy deklarování nezákonného stavu. Není-li byt' jen jediná z těchto podmínek naplněna, nelze ochranu podle § 82 s. ř. s. poskytnout (srov. např. rozsudek Nejvyššího správního soudu ze dne 17. 3. 2005, č. j. 2 Aps 1/2005 – 65).

Nepřekonaná je také ustálená judikatura, v níž Nejvyšší správní soud dovodil, že proti nezahájení řízení z moci úřední se nelze bránit ani žalobou proti rozhodnutí (srov. např. rozsudek ze dne 22. 1. 2014 č. j. 3 Ads 117/2012 - 26), ani žalobou na ochranu před nečinností podle § 79 a násl. s. ř. s. Opakovaně přitom uváděl, že důvodem pro tento závěr je fakt, že na zahájení řízení z moci úřední nemá žalobce subjektivní právo (srov. např. rozsudky Nejvyššího správního soudu ze dne 30. 8. 2007 č. j. 4 Ans 6/2006 - 162, ze dne 8. 7. 2009 č. j. 3 Ans 1/2009 - 58, ze dne 14. 9. 2011 č. j. 9 Ans 8/2011 - 62 aj.). Ze stejných pozic vycházel v předcházejících letech též Ústavní soud [srov. usnesení sp. zn. II. ÚS 586/02 ze dne 8. 10. 2002 (U 34/28 SbNU 433)]. Dle zdejšího soudu tak nemůže být nezahájení řízení ex offio ani nezákonným zásahem, neboť stěžejním důvodem uváděným ve výše citované judikatuře, bylo to, že na zahájení řízení z moci úřední nemá žalobce veřejné subjektivní právo.

Zahájení řízení o odstranění stavby podle § 129 odst. 1 písm. b) stavebního zákona se děje jen z moci úřední. Neexistuje zde veřejné subjektivní právo na zahájení takového řízení k návrhu a takové právo nelze proti zákonné úpravě řízení o odstranění stavby, blíže vyložené již v rozsudku Nejvyššího správního soudu ze dne 7. 5. 2010, č. j. 5 Ans 5/2009 - 139, dovozovat z úpravy účastenství v jiných řízeních upravených ve stavebním zákoně. Ochrana veřejného zájmu na provádění staveb v souladu s rozhodnutím nebo opatřením stavebního úřadu je svěřena stavebnímu úřadu, který, když zjistí naplnění podmínek § 129 odst. 1 písm. b) stavebního zákona, zahájí řízení o odstranění stavby. Na zahájení uvedeného řízení není právní nárok, pokud tedy stavební úřad nezahájí řízení, nezasáhne tím do práv podatele, který se zahájení řízení domáhal.

Zákon neukládá stavebnímu úřadu povinnost vydávat rozhodnutí o nezahájení řízení z moci úřední, které by muselo být navíc odůvodněné. Podle dikce § 42 správního řádu pouze platí, že pokud o to ten, kdo podal podnět k zahájení řízení z moci úřední, požádá, má správní orgán povinnost mu sdělit, zda řízení zahájil nebo že neshledal důvody k zahájení řízení z moci úřední. Zákon zde stanoví lhůty k vyřízení, při jejichž nedodržení se lze domáhat přijetí opatření proti nečinnosti podle ustanovení § 80 odst. 2 a 3 správního řádu. Také pro tyto případy však platí, co bylo uvedeno již výše. Osoba, která dala podnět k zahájení řízení, se může v rámci správní ochrany proti nečinnosti domáhat jen toho, aby správní orgán ve stanovené lhůtě konal, nikoliv toho, jakým způsobem má být jeho podnět konkrétně vyřízen. Ustanovení § 42 správního řádu totiž ukládá správnímu orgánu pouze povinnost podnět v zákonné lhůtě vyřídit a podatele o tom informovat, nelze z něj však dovodit právo na vyhovění podnětu a tomu odpovídající vynutitelnou povinnost správního orgánu řízení zahájit. Je tomu tak především proto, že možnost zahájit správní řízení z moci úřední slouží prvořadě k tomu, aby ve veřejném zájmu byla určitá věc správním orgánem autoritativně vyřešena, resp. rozhodnuta a nikoliv k realizaci individuálních veřejných subjektivních práv fyzických a právnických osob.

Totéž lze konstatovat i k využití prostředků, které má stavební úřad k dispozici při své

dozorové činnosti dle § 134 stavebního zákona, jejichž využití se žalobkyně žalobou na nezákonný zásah také domáhala (výzva k bezodkladnému zastavení prací, zabránění v provádění výkopových prací). Ani na jejich využití stavebním úřadem nemá žalobkyně veřejné subjektivní právo.

Soud proto dospěl k závěru, že žalobkyní tvrzený zásah nemůže být nezákonným zásahem ve smyslu § 82 s. ř. s.

Nad rámec tohoto odůvodnění však soud považuje za nutné konstatovat, že daný případ, kdy žalovaný ve věci podnětu ze dne 19. 2. 2016, v němž ho žalobkyně upozorňovala na skutečnost, že stavebník stavbu umísťuje v rozporu s vydanými povoleními, začal konat až po podání žaloby na ochranu před nezákonným zásahem, rozhodně nesvědčí o schopnosti a ochotě zdejšího stavebního úřadu zabezpečit ochranu veřejných zájmů spočívajících v řádném provádění staveb v souladu s vydanými povoleními, ani o schopnosti a ochotě hájit zájem na urychleném zjednání nápravy závadného stavu.

Pokud se jako pravdivé prokáže tvrzení žalobkyně o tom, že stavebník neuposlechl v rozporu s § 134 odst. 4 stavebního zákona výzvu k zastavení prací na stavbě, mělo by s ním být okamžitě zahájeno řízení o správním deliktu dle § 180 odst. 2 písm. j) stavebního zákona.

O náhradě nákladů řízení rozhodl soud podle § 60 odst. 1 s. ř. s., podle něhož platí, že nestanoví-li tento zákon jinak, má účastník, který měl ve věci plný úspěch, právo na náhradu nákladů řízení před soudem, které důvodně vynaložil proti účastníkovi, který ve věci úspěch neměl. Žalobkyně byla ve věci neúspěšná (žaloba byla jako nedůvodná zamítnuta), proto nemá právo na náhradu nákladů řízení. Žalovanému správnímu orgánu, kterému by jinak jakožto úspěšnému účastníkovi řízení právo na náhradu nákladů řízení příslušelo, náklady řízení nad rámec jeho běžné administrativní činnosti nevznikly.

P o u č e n í : Proti tomuto rozhodnutí lze podat **kasační stížnost** ve lhůtě dvou týdnů ode dne jeho doručení. Kasační stížnost se podává ve dvou (více) vyhotoveních u Nejvyššího správního soudu, se sídlem Moravské náměstí 6, Brno. O kasační stížnosti rozhoduje Nejvyšší správní soud.

Lhůta pro podání kasační stížnosti končí uplynutím dne, který se svým označením shoduje se dnem, který určil počátek lhůty (den doručení rozhodnutí). Připadne-li poslední den lhůty na sobotu, neděli nebo svátek, je posledním dnem lhůty nejblíže následující pracovní den. Zmeškání lhůty k podání kasační stížnosti nelze prominout.

Kasační stížnost lze podat pouze z důvodů uvedených v § 103 odst. 1 s. ř. s. a kromě obecných náležitostí podání musí obsahovat označení rozhodnutí, proti němuž směřuje, v jakém rozsahu a z jakých důvodů jej stěžovatel napadá, a údaj o tom, kdy mu bylo rozhodnutí doručeno.

V řízení o kasační stížnosti musí být stěžovatel zastoupen advokátem; to neplatí, má-li stěžovatel, jeho zaměstnanec nebo člen, který za něj jedná nebo jej zastupuje, vysokoškolské právnické vzdělání, které je podle

zvláštních zákonů vyžadováno pro výkon advokacie.

Soudní poplatek za kasační stížnost vybírá Nejvyšší správní soud. Variabilní symbol pro zaplacení soudního poplatku na účet Nejvyššího správního soudu lze získat na jeho internetových stránkách: www.nssoud.cz.

V Liberci dne 11. října 2016

Mgr. Lucie Trejbalová,
předsedkyně senátu